

EKONOMIKA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
REALIZAČNÍ VÝZVA
RÁMCOVÉ SMĚRNICE VODNÍ POLITIKY

SHRNUTÍ POSTUPU K TOMUTO METODICKÉMU DOKUMENTU

METODICKÝ DOKUMENT: PROČ?

Účelem tohoto právně nezávazného dokumentu je **poskytnout odborníkům a dalším zúčastněným stranám metodické vedení při realizaci ekonomických prvků Rámcové směrnice vodní politiky**, se zvláštním zřetelem na požadavky týkající se roku 2004. Tento materiál pro vás bude přínosem, pokud zpracováváte národní strategii pro uplatňování Rámcové směrnice vodní politiky, nebo pokud jste zapojeni do vypracování plánů povodí. Pomůže vám:

- Pochopit ekonomickou analýzu a její předpokládané výsledky
- Provádět ekonomickou analýzu;
- Vést a řídit odborníky, kteří budou zpracovávat ekonomickou analýzu
- Využívat výsledků ekonomické analýzy při rozhodování a podpořit vypracování plánů povodí
- Podávat Evropské komisi hlášení o těchto analýzách podle požadavků Rámcové směrnice.

Tento materiál **zpracovala neformální evropská pracovní skupina složená z odborníků a zúčastněných stran** v kontextu jednotné strategie na podporu uplatňování Rámcové směrnice, na níž se členské státy EU a Evropská komise dohodly.

Materiál vychází ze:

- Znalostí a zkušeností členů pracovní skupiny;
- Výsledků zaváděcích studií provedených ve vybraných povodích po celé Evropě
- Pravidelných kontaktů s technickými odborníky a dalšími pracovními skupinami v rámci jednotné realizační strategie
- Výchozích informací a zpětné vazby od širokého spektra odborníků a zúčastněných stran, kteří se zúčastnili řady seminářů a konferencí.

INTEGRACE EKONOMIE DO VODOHOSPODÁŘSTVÍ A POLITIKY

Vzhledem k vysokému zájmu o životní prostředí a omezeným finančním zdrojům v mnoha částech Evropy se na podporu trvale udržitelného vodohospodářství a rozhodování ve věcech využití a ochrany vod povolává čím dál častěji ekonomika.

V Evropském společenství **ekonomiku do vodohospodářství a tvorby koncepcí jasně integruje Rámová směrnice**. Aby svých ekologických cílů (tzn. dobrého stavu vody u všech vod) dosáhla co nejefektivněji, Směrnice vyžaduje:

- Uplatňování ekonomických zásad (např. **zásady, že znečišťovatel platí**);
- Používání ekonomických přístupů a nástrojů (např. **analýzy efektivnosti nákladů**).
- Ohledy na ekonomické nástroje (např. **tvorba cen vody**).

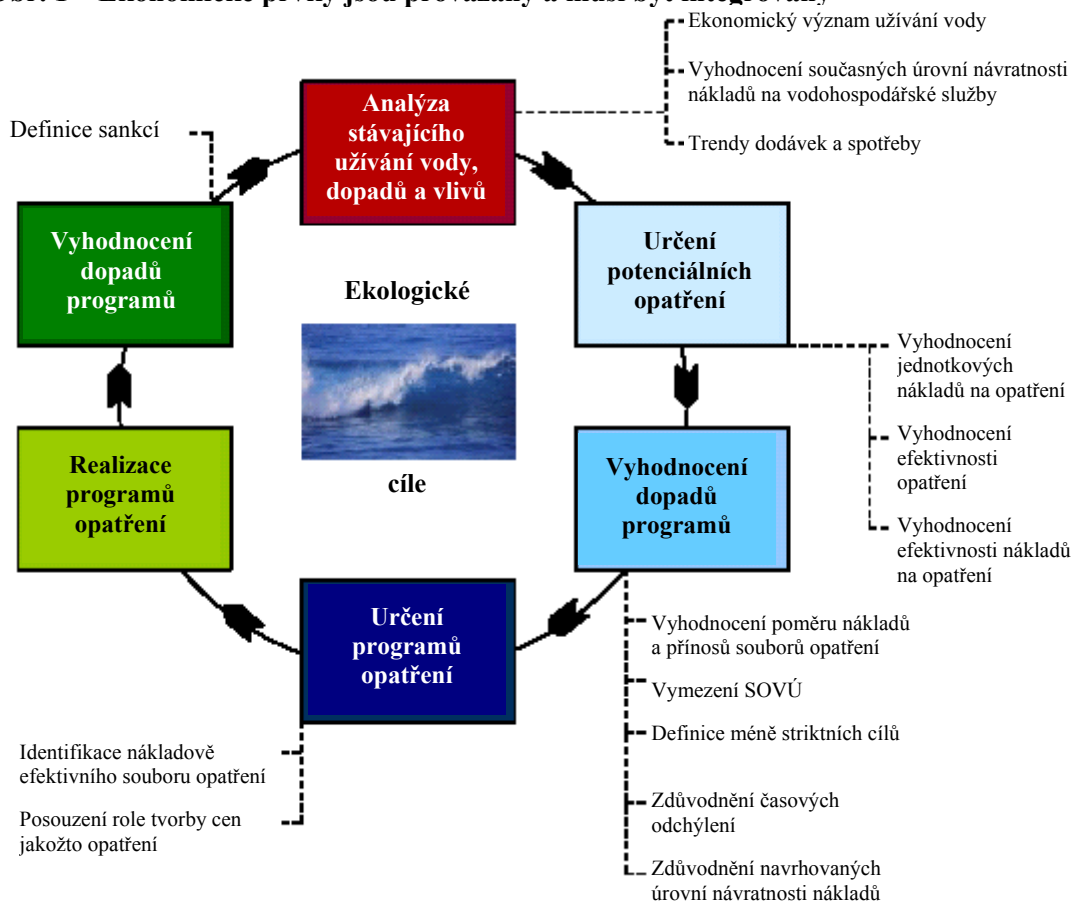
Různé funkce ekonomické analýzy v Rámcové vodohospodářské direktivě

Ekonomickou problematikou se zabývá hlavně Článek 5 (*Charakteristika oblasti povodí, posuzování vlivů lidské činnosti na životní prostředí a ekonomická analýza užívání vody*), Příloha III (*Ekonomická analýza*) a Článek 9 (*Návratnost nákladů na vodohospodářské služby*) této Směrnice. Ekonomické prvky však lze nalézt i v ostatních částech textu Směrnice. Hlavní funkce ekonomické analýzy v podstatě zahrnují:

- Provedení *ekonomické analýzy užívání vody* v každé oblasti povodí (OP)
- Vyhodnocení *trendů* v dodávce vody, poptávce po vodě a v investicích
- Identifikace oblastí vymezených pro ochranu *ekonomicky významných vodních biologických druhů*
- Vymezení silně ovlivněných vodních útvarů a to na základě posouzení *dopadů* (včetně ekonomických dopadů) na stávající využití a na *ceny* alternativ poskytujících stejný užitek.
- Vyhodnocení současných úrovní *návratnosti nákladů*
- Podpora volby programu opatření na základě kritérií *efektivnosti nákladů*
- Posouzení potenciální role *tvorby cen* v programech opatření – důsledky na návratnost nákladů
- Odhad potřeby potenciální odchylky (časové i co se týče cíle) od ekologických cílů Směrnice, a to na základě vyhodnocení *nákladů a přínosů* i posouzení *nákladů* na alternativy, které by zajistily stejnou užitkovou funkci.
- Na základě vyhodnocení *nákladů a přínosů* i nákladů na alternativy, které by zajistily stejnou užitkovou funkci, posoudit možná odchýlení v důsledku nových činností či ovlivnění.
- Vyhodnocení nákladů na opatření a tím umožnění identifikace cenově efektivních způsobů omezování prioritních látek.

Přestože jsou různé prvky ekonomické analýzy, která má být vypracována, rozptýleny v textu Směrnice, je nutné je pevně začlenit do strategických rozhodnutí a do cyklu řízení (viz [Obr. 1](#)).

Obr. 1 – Ekonomické prvky jsou provázány a musí být integrovány

HLEDÁTE-LI RADU, JAK ZPRACOVAT ...

- **Ekonomickou analýzu užívání vody** – Jaký je ekonomický význam vody v oblasti vašeho povodí? Které klíčové ekonomické impulsy ovlivňují vlivy a užívání vody? Jak se budou tyto ekonomické impulsy vyvíjet v čase a jak to bude působit na vlivy? Jak se bude poptávka a nabídka vody vyvíjet v čase a jaké problémy to pravděpodobně způsobí?
- **Ekonomické hodnocení potenciálních opatření k dosažení dobrého stavu vody** – Jaký je nejméně nákladný soubor opatření, který zajistí dobrý stav vody? Kolik bude stát dosažení dobrého stavu vody? Jaký je pravděpodobný ekonomický dopad navrhovaných opatření na klíčová odvětví hospodářství a na užívání vody? Jak stanovit, zda jsou náklady na dosažení dobrého stavu vody považovány za neúměrné, takže by mohlo být vhodné se odchýlit?
- **Vyhodnocení návratnosti nákladů na vodohospodářské služby** – Kolik stojí stávající vodohospodářské služby? Kdo tyto náklady platí a jaká je současná úroveň návratnosti nákladů? Jaký dopad budou pravděpodobně mít navrhované programy opatření na návratnost nákladů?

Pak vám tento dokument poskytne užitečné metodické pokyny a řadu přístupů a nástrojů týkajících se toho, co dělat, jak to dělat a kdy to dělat v souvislosti s realizací Rámcové směrnice a vypracováním integrovaných plánů povodí. Tyto pokyny předkládají především nový přístup **metodou tří kroků, poskytující koherentní a logický rámec různým funkcím ekonomické analýzy**, nutným pro splnění požadavků Směrnice.

1. **Krok 1 – Charakterizace povodí** z hlediska ekonomie užívání vody, trendů v poptávce a nabídce vody a současných úrovní návratnosti nákladů na vodohospodářské služby;
2. **Krok 2** – Identifikace vodních útvarů nebo skupiny vodních útvarů, které nedosahují ekologického cíle Směrnice (tj. **identifikace nedostatků nebo rizik neúspěchu** při dosahování cílů);
3. **Krok 3** – Podpora vypracování **programu opatření**, který má být **prostřednictvím analýzy efektivnosti nákladů** začleněn do plánů povodí a uvedení ekonomických důvodů pro možnou odchylku (časovou, od cíle).

Graf a vývojové diagramy na následující straně znázorňují logické blokové schéma tohoto přístupu metody tří kroků. Důraz je zde kladen především na cíl každého kroku, druh analýzy, která má být provedena, k čemu ekonomická analýza vede a na klíčové lhůty. Toto schéma zahrnuje dvě oblasti, ve kterých jsou ve hře ekonomické otázky, ale je obtížné je časově zařadit:

- Identifikace a vymezení silně ovlivněných vodních útvarů (Článek 4.3);
- Zdůvodnění odchylek od cíle, způsobených novým morfologickým ovlivněním, nadměrným odběrem ze zvodní, nebo novými trvale udržitelnými ekonomickými aktivitami (Článek 4.7).

Co v tomto metodickém dokumentu nenajdete

Tento metodický dokument se soustředí na ekonomickou analýzu potřebnou pro podporu vypracování plánů povodí se specifickým zaměřením na požadavky pro rok 2004. Tyto metodické pokyny se nezaměřují na to:

- Jak vypracovat motivační cenovou politiku podle Článku 9;
- Jak vyvíjet a realizovat další ekonomické a fiskální nástroje uvedené v Příloze VI;
- Jak vypracovat ekonomickou analýzu podporující návrh sankcí, které představují motivace podle Článku 23.

		METODA TŘÍ KROKŮ – POHLED Z PTAČÍ PERSPEKTIVY			
Cíl		Tři kroky		Vede k	Načasování
Chceme KROK 1 zjistit povodí Ide KROK 2 významné vodohospodářské problémy Pomoci KROK 3 určit nákladově efektivní program opatření Vyhodnotit návratnost nákladů a motivační cenovou politiku i jejich ekonomický dopad	STEP 1 STEP 2 STEP 3	<pre> graph TD subgraph Step1 [STEP 1] S1_1[Ekonická analýza užívání vody] --> S1_2[Trendy projektu do r. 2015] S1_2 --> S1_3[Vyhodnotit současné úrovně návratnosti nákladů] end subgraph Step2 [STEP 2] S2_1[Identifikovat nedostatek ve stavu vod] --> S2_2[Identifikovat nedostatek] S2_2 --> S2_3[Ekonická analýza na podporu] S2_3 --> S2_4[Economic analysis for supporting] S2_4 --> S2_5[Identifikovat klíčové vlivy způsobující tento nedostatek] end subgraph Step3 [STEP 3] S3_1[Identifikovat potenciální opatření] --> S3_2[Provést analýzu efektivnosti nákladů] S3_2 --> S3_3[Vyhodnotit celkové náklady na program opatření] S3_3 --> S3_4{Are total costs considered disproportionate?} S3_4 -- No --> S3_5[Costs of Measures are considered disproportionate] S3_4 -- Yes --> S3_6[Náklady na opatření jsou považovány za přiměřené] S3_6 --> S3_7[Investigate time allocation of costs => Time Derogation] S3_7 --> S3_8[Compare costs and objectives => Lower Objectives] S3_8 --> S3_9[Redefine Programme of Measures with Derogation] S3_9 --> S3_10[Estimate Total Costs of Measures] S3_10 --> S3_11[Vyhodnotit finanční důsledky programu opatření] end </pre>		- Ekonická analýza užívání vody - Pomůže identifikovat chráněné oblasti	Do r. 2004
		Identifikovat nedostatek ve stavu vod No Gap Nedostatek Ekonická analýza na podporu Economic analysis for supporting Identifikovat klíčové vlivy způsobující tento nedostatek		- Přípravná dokumentace pro PP - Předběžný přehled významných vodohospodářských otázek	Do r. 2006 Do r. 2007
		Identifikovat potenciální opatření Provést analýzu efektivnosti nákladů Vyhodnotit celkové náklady na program opatření Are total costs considered disproportionate? Costs of Measures are considered disproportionate Náklady na opatření jsou považovány za přiměřené Investigate time allocation of costs => Time Derogation Compare costs and objectives => Lower Objectives Redefine Programme of Measures with Derogation Estimate Total Costs of Measures Vyhodnotit finanční důsledky programu opatření		- Návrh plánu povodí - Plán povodí - Přiměřená cenová politika a návratnost nákladů	Do r. 2008 Do r. 2009 Do r. 2010

Je to ono?

Nikoli. Většinu kroků ekonomické analýzy bude třeba zopakovat v pozdějších fázích, až budou vyžadovány a navrženy další vodohospodářské cykly. Kromě toho Směrnice stanoví pro každé z těchto opakování velmi jasné časové rámce, jejichž načasování se poněkud liší od tohoto prvního cyklu. Proto dejte pozor na dodržení budoucích termínů!

PŘED ZAHÁJENÍM EKONOMICKÉ ANALÝZY

Klíčem k provedení ekonomické analýzy jsou tři prvky.

- **Informace a znalosti** – Pro splnění ekonomických požadavků Rámcové směrnice je třeba mít širokou škálu ekonomických (např. ekonomická charakteristika hlavních odběrů vody, náklady na opatření a vodohospodářské služby, mechanismy návratnosti nákladů, ekonomické dopady, přínos) i technických (např. účinnost opatření) informací a znalostí. V současné době možná nebudou tyto informace a znalosti snadno dostupné, nebo lokálně dostupné tak, aby to bylo relevantní pro pomoc při rozhodování.
- **Kapacita** – Ekonomická odborná kvalifikace nutná k provádění ekonomické analýzy pro Rámcovou směrnici, tj. praktická, aplikovaná a účetní odbornost, je vzácná. Vybudování kapacit považujeme za klíč k efektivnímu a úspěšnému vypracování ekonomické analýzy, která má podpořit vypracování plánů povodí.
- **Začlenění do procesu rozhodování** – ekonomická analýza dodá informace a výsledky potřebné pro podporu rozhodování. Konkrétně to znamená, že je ji třeba propojit s další inovací Rámcové směrnice – s informováním, konzultacemi a spoluúčastí veřejnosti a zainteresovaných stran.

Obecně řečeno, dříve než začnete provádět ekonomickou analýzu, budete se muset zabývat následujícími otázkami:

- Jak organizovat a řídit ekonomickou analýzu?
- Kdo se má podílet na zpracování ekonomické analýzy? Jak má být ekonomická analýza integrována s ostatními obory a odbornostmi a ve kterých fázích procesu realizace Rámcové směrnice má být začleněna?
- Které informace jsou dostupné v současné době a které další informace jsou potřebné pro ekonomické vyhodnocení nezbytné pro pomoc při rozhodování.
- Jaký výstup a které ukazatele má analýza dodat, aby bylo možno rozhodovat, informovat o těchto rozhodnutích a podat o nich hlášení?
- Jaké finanční a personální zdroje jsou potřebné a dostupné k provedení ekonomické analýzy?

Klíčem k vypracování ekonomické analýzy *jako takové* jsou dvě akce:

- **Studie proveditelnosti** – hlavním účelem této studie je zjistit, zda může navrhovaný ekonomický přístup za stávajících okolností fungovat. Zaměřuje se na hodnocení konzistence celkového přístupu, který má být vypracován, a na identifikaci klíčových omezení a problémů ve smyslu informací a znalostí, personálních a finančních zdrojů a organizačních úprav, se kterými se při provádění ekonomické analýzy pravděpodobně setkáte.
- **Analýza kritické cesty** – je znázorněna na následující straně. Jejím hlavním účelem je rozpoznat co a do kdy je třeba udělat, aby byly zaplněny ty nejdůležitější mezery v ekonomické analýze a aby ekonomická analýza logicky navazovala na další činnosti nutné pro vypracování plánů povodí a pro realizaci Směrnice.

Klíčové činnosti

KROK 1

1.1 Hodnocení ekonomického významu užívání vody

- > Identifikujte užívání vody a vodohosp. služby podle hospodářských odvětví
- > Proveďte ekonomickou analýzu užívání vody
- > Identifikujte ekonomicky významné biologické druhy

1.2 Promítnutí trendů do klíčových ukazatelů a impulsů až do roku 2015

- > Sestavte scénář BAU pro vlivy (výhledová analýza) – *Upřesněte za rok 2004!*

1.3 Hodnocení současné cenové politiky

- > Referovat o míře současné návratnosti nákladů

KROK 2

2.1 Převod prognostické analýzy vlivů na předpověď dopadů a rozpoznání nedostatků ve stavu vody v r. 2015

2.2a Existuje-li „nedostatek“

- > Definujte hlavní vlivy, abyste určili možná opatření
- > Určete rozsah dopadů / zabývejte se opatřeními

2.2b Neexistuje-li žádný „nedostatek“

- > Odhadněte náklady na základní opatření

KROK 3

3.1 Vyhodnocení nákladů a účinnosti potenciálních opatření

- > Vytvořte databázi nákladů a efektivnosti opatření
- > Určete potenciální opatření
- > Odhadněte náklady a efektivnost opatření v povodí

3.2 Vytvoření nákladově efektivního programu opatření (PO)

- > Vyhodnoťte a klasifikujte efektivnost nákladů
- > Sestavte PO a odhadněte celkové náklady
- > Shromážděte analýzy efektivnosti nákladů pro všechna jednotlivá povodí a vyhodnoťte opatření na celostátní úrovni

3.3 Hodnocení, zda jsou náklady nepřiměřené

- > Vyhodnoťte celkové náklady a přínosy pro životní prostředí (kde se hodí)
- > Příslušným způsobem předefinujte PO a navrhnete vodní útvary vhodné k odchýlení
- > Vypočítejte celkové snížení nákladů na revidované PO

3.4 Vyhodnocení finanční realizace programů opatření

- > Vyhodnoťte socioekonomický a distribuční dopad vybraného PO
- > Vyhodnoťte finanční a rozpočtové důsledky vybraného programu
- > Vyhodnoťte potenciální dopad návratnosti nákladů a motivační cenové politiky – *Toto jsou další podrobnosti ke stupni 1.3!*

Ostatní aktivity vyžadující ekonomiku

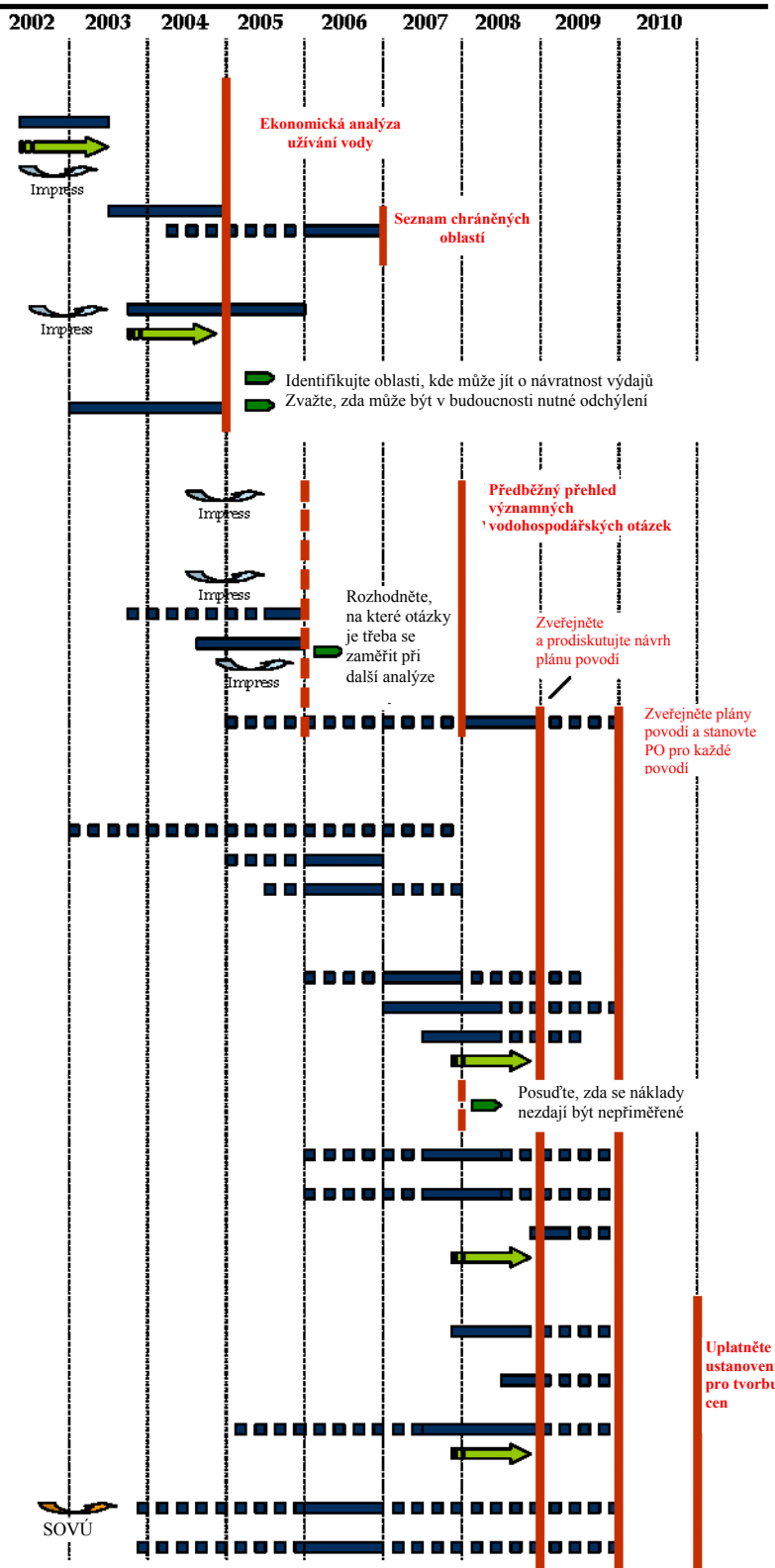
- > Vymezte SOVÚ
- > Ekonomický vstup do odchýlení souvisejícího s novým ovlivněním či aktivitou

Vysvětlivky:

- Čas potřebný pro provedení ekonomického hodnocení
- Čas potřebný pro konzultování
- Požadavek Směrnice
- Interní lhůty nutné pro načasování ekonomických činností
- Pečlivé zvážení rozhodujících činitelů
- Sřazování a upřesnění ekonomického vyhodnocování

Poznámka:

- Odbornost
- Je nutná mezioborová spolupráce s dalšími odborníky. SOVÚ = Identifikace a vymezení silně ovlivněných vodních útvarů; IMPRESS = Analýza vlivů a dopadů*

A PRO ROK 2004!

Rámová směrnice stanoví řadu termínů pro výkazy klíčových úkolů a činností zaměřených na rozvoj, zpracování a realizaci plánů povodí. A rok 2004 je první hlavní lhůtou zaměřenou na charakterizaci oblastí povodí, jak je zmíněna především ve Článku 5 a příslušných přílohách Směrnice. Rok 2004 je tedy také prvním milníkem pro ekonomickou analýzu, která bude v tomto roce požadována pro každou oblast povodí.

- Vypracování **ekonomické analýzy užívání vody** – hlavním cílem je zhodnotit, jak je voda důležitá pro ekonomii a socioekonomický rozvoj dané oblasti povodí. Poskytne ekonomický profil dané oblasti povodí z hlediska obecných ukazatelů, např. ekonomického obratu, hrubého příjmu, zaměstnanosti nebo počtu uživatelů u významných užívání vody. Upozorňuje také na důležitost ekonomicky významných vodních biologických druhů. Tato analýza má také připravit cestu pro vyhodnocení významných užívání vody, které má být předloženo veřejnosti v roce 2007 a z toho vyplývající analýzu efektivnosti nákladů tím, že iniciuje průzkum pravděpodobných výměn mezi socioekonomickým rozvojem a ochranou vod v rámci daného povodí.
- Výzkum dynamiky povodí a poskytnutí ekonomických vstupů pro **vypracování základního scénáře** – Specifickou funkcí ekonomické analýzy je vyhodnocení prognóz hlavních ekonomických impulsů, které budou pravděpodobně působit na vlivy a tedy i na stav vody. Důraz bude zřejmě kladen na změny všeobecných socioekonomických proměnných (např. populačního přírůstku), klíčových politik v odvětvích, která ovlivňují významné užívání vody (např. zemědělské politiky), ekonomického růstu hlavních hospodářských odvětví a na změny v realizaci plánovaných investic souvisejících se stávající úpravou vodních poměrů.
- Vyhodnocení **stávajících úrovní návratnosti nákladů na vodohospodářské služby** podle Článku 9 Rámcové směrnice – Mezi klíčové prvky, které je třeba zkoumat, patří stav vodohospodářských služeb, míra návratnosti nákladů (finančních, ekologických a nákladů na zdroje) na tyto služby, institucionální uspořádání pro návratnosti nákladů a podíl klíčových užívání vody na nákladech na vodohospodářské služby.
- Příprava na **analýzu efektivnosti nákladů** – Ke zmenšení stávajících mezer v informacích týkajících se nákladů je navrhován sběr dat týkajících se nákladů na klíčová opatření přicházející v úvahu při vypracování plánů povodí. Rozsah nákladů (minimum, maximum) bude pro jednotlivá opatření odhadován a sbírán spolu s klíčovými parametry ovlivňujícími tyto náklady. Důraz bude kladen na náklady, které nejsou místně specifické (tj. finanční náklady na opatření, nepřímé náklady na životní prostředí nesouvisející s vodou) a na základní opatření. Bude-li to pocítováno jako nutné, může se začít se sběrem informací o nepřímém ekonomickém dopadu a o ekologických nákladech na opatření, souvisejících s vodou. Narozdíl od ostatních úkolů, které budou plněny v každé oblasti povodí, může být tato činnost provedena na celostátní nebo evropské úrovni.
- Návrh aktivit vedoucích ke **zlepšení informační a znalostní základny** – Budou nalezeny praktické kroky a opatření pro zaplnění klíčových mezer v informacích a znalostech ekonomického charakteru, které byly zjištěny v průběhu charakterizace povodí a které se pravděpodobně objeví při provádění analýzy efektivnosti nákladů. Pro zlepšování informační a znalostní základny může být velmi důležitá také celostátní koordinace mezi oblastmi povodí.

SPRÁVNÉ ŘÍZENÍ TOHOTO POSTUPU

Pro zajištění toho, že ekonomická analýza příslušně podpoří rozhodování vedoucí k dosažení dobrého stavu vod, je zapotřebí správně řízeného procesu. Lze určit řadu klíčových zásad pro postup zpracování ekonomické analýzy.

- **Integrace** – Protože ekonomika je jenom jedním z parametrů podávajících informace pro rozhodování, je nutné při podpoře zpracování plánů povodí integrovat ekonomickou analýzu s ostatními odbornostmi a analýzami. Integraci je třeba zahájit co nejdříve, například u charakterizace povodí, kde je třeba společně analyzovat vlivy, dopady a ekonomický význam vlivů a užívání.
- **Přiměřenost** – Úsilí a podrobnější ekonomické analýzy by se měly soustředit na významné vodohospodářské problémy, oblasti konfliktů mezi různými užitími a tam, kde je problematická integrace ekologických, ekonomických a sociálních otázek. Obecně by se měly soustředit tam, kde mohou napomáhat přijímání lepších rozhodnutí.
- **Důležitost pro politiku** – Analýza by měla zajistit, že pomůže při rozhodování, a to podporou rozhodnutí, informováním o možných volbách postupů nebo zdůvodněním těchto voleb politickým činitelům, veřejnosti a dalším zúčastněným stranám.
- **Opakovaná a postupná** – analýza by měla vycházet ze současných informací a poznání. Systematické rozpoznávání mezer v informacích a vědomostech, které je třeba zaplnit, aby byla přijímána lepší rozhodnutí, povede k pravidelné aktualizace analýzy samotné.
- **Spoluúčast** – Integrace zúčastněných stran do ekonomické analýzy se může osvědčit, protože to přináší odbornost a informace, poskytuje příležitosti k prodiskutování a ověření klíčových předpokladů a zvyšuje to vlastnictví a akceptování výsledků ekonomické analýzy. Důležité je zahájit proces spoluúčasti včas (například jako součást charakterizace povodí, která má být dokončena do r. 2004), aby se zlepšila jeho efektivita.
- **Transparent** – Ekonomická analýza by měla systematicky referovat o informacích, předpokladech a přístupech použitých pro získávání výsledků. Tím je zajištěno, že s vývojem nových metod a informací může být analýza snadno aktualizována. Je to také předpoklad k větší informovanosti, konzultacím a spoluúčasti veřejnosti a dalších zúčastněných stran.

JE NUTNÝ DALŠÍ VÝVOJ...

Používání těchto pokynů pomůže rozvíjet praktické zkušenosti, rozšíří vědomostní základ a vypěstuje schopnost začlenit ekonomii do vodohospodářství a politiky.

U vybraných otázek lze již rozpoznat, že si vyžadají další výzkum.

- **Nákladů na životní prostředí a zdroje (a přínosů z nich)** – Jak lze zprovoznit metody hodnocení ekologických nákladů (přínosů), které by byly přímo použitelné během zpracování plánu povodí?
- **Nejistoty** – Které přístupy mohou být navrženy vodohospodářům pro integraci nejistoty do rozhodování?
- **Účinnosti** – Jak lze vyhodnotit účinnost jednotlivých opatření a jejich kombinací?
- **Nepřímého ekonomického dopadu** - Které metody mohou být použity pro posouzení nepřímého ekonomického dopadu potenciálních opatření na klíčová hospodářská odvětví?
- **Tvorby cen** – Který přístup (je vhodný) pro vypracování motivační cenové politiky a vykazování návratnosti nákladů pro rok 2010?

S většinou těchto otázek se budou muset vypořádat ekonomové a techničtí odborníci společně, s důrazem na praktické a provozní přístupy, které mohou být použity praktiky zabývajícími se zpracováním integrovaných plánů povodí.

Pokračování společného úsilí, jehož výsledkem jsou i tyto pokyny, bude nástrojem pro další postup a zajištění pokroků při účinném uplatňování Rámcové směrnice. Takové společné snahy budou zahrnovat:

- Poskytování **podpory při používání těchto pokynů** a v procesu realizace i shromažďování zpětné vazby a poučení z tohoto procesu.
- Zajištění **integrace** ekonomiky a dalších odborností (pracovních skupin) prostřednictvím určitých společných aktivit a projektů integrovaného testování metodických pokynů na zkušebních povodích.
- Zprovoznění určitých ekonomických **metodik a přístupů** (např. zpracování databáze týkající se ekologických nákladů a přínosů souvisejících s vodou).